920/13

Den 5. juli 2013 blev i sag nr. 83.859:

xxxx xxxxxxx xxxxxxxxxx
xxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har livsforsikring i Danica Pension. Han klager ved sin advokat over, at selskabet i forbindelse med udskydelse af pensionsudbetaling fra 3 af hans policer har nedsat renten til mindre end 4,5 %, som han mener, udgør den garanterede rentesats.

Selskabet henviser til, at pensionsudbetalingerne siden 1992 er udskudt for et år ad gangen til 2012, og at klagerens pensionsordning fra 2010 blev udskudt på det gældende beregningsgrundlag med en grundlagsrente på 1,5 %, hvilket blev meddelt ved brev af 23/1 2009. Selskabet gør desuden gældende, at der til pensionsordningen er tilknyttet en ydelsesgaranti og ikke en rentegaranti.

I brev af 10/1 2013 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

> "Jeg skal hermed på vegne af min klient, [klageren], rette klage til Ankenævnet for Forsikring og Pension vedrørende Danica Pensions ændring af beregningsgrundlaget for forrentning af min klients livsforsikringsordninger under police nr. ...5902 mfl.
>
> Formålet med klagen er, at Danica Pension tilpligtes at forrente indeståendet på police nr. ... 5902, 5903 og 5907 med dertil hørende forsikringsbetingelser, jf. bilag ..., således at dette indestående genberegnes med den af Statsanstalten for Livsforsikring garanterede rentesats på 4,5 % i de perioder, hvor forrentningen er sket med en lavere rentesats.
>
> Min klient tegnede livsforsikring hos daværende Statsanstalten for Livsforsikring med virkning fra d. 1. september 1985. Det blev aftalt med Danica Pension, som overtog forsikringerne, at de ovennævnte policer, som havde udløbsdato d. 1. januar 1993, skulle fortsætte indtil

videre, jf. også Danica Pensions egen skrivelse af d. 4. december 1992 i bilag ... I skrivelse af d. 14. januar 1998 med tilhørende bilag, jf. bilag ..., bekræftede Danica Pension, at udbetalingen af pensionsordningerne var udskudt indtil videre, samt at udskydelsen af udbetalingerne skete for 1 år ad gangen. Det garanteredes i skrivelsens bilag, at der i grundlaget for beregningen af min klients livsforsikringsordninger indregnedes en rente på 4,5 % på livsforsikringsordningerne. Dette var egentlig blot en bekræftelse af den rentesats, som hidtil havde dannet grundlag for beregning af min klients livsforsikringsordninger siden disses oprettelse i Statsanstalten for Livsforsikring.

Fra 2010 begyndte Danica Pension dog uden at have sikret sig min klients kendskab hertil at beregne sig en anden rente i forhold til de garanterede udbetalinger på min klients livsforsikringsordninger. Således viser min klients årsoversigt pr. 1. marts 2010 at der i de garanterede udbetalinger på min klients livsforsikringsordninger alene indregnedes en garantirente på 1,5 % mod den garanterede rentesats på 4,5 %. Det samme er sket for 2011 og 2012, hvorfor min klient tilskrev Danica Pension med forlangende om, at der i forhold til de år, hvor der ikke var indberegnet en rentesats på 4,5 %, indberegnedes en rentesats på 4,5 %, som også garanteret af Danica Pension tilbage i 1998. Årsoversigterne for 2010-2012 vedlægges som bilag ..., bilag ... og bilag ... Min klients skrivelse til Danica Pension vedlægges som bilag ...

Danica Pension har dog afvist at indregne en grundlagsrente på 4,5 % i forhold til de år, hvor der i de garanterede udbetalinger i henhold til min klients livsforsikringsordninger er indregnet en grundlagsrente på mindre end 4,5 %. Der henvises, jf. brevet til undertegnede i bilag ..., til, at min klient allerede d. 23. januar 2009 skulle være blevet varskoet om, at ydelsesgarantien på 4,5 % ved yderligere udskydelse af udbetalingerne fra livsforsikringsordningerne ville blive reguleret i henhold til de på udskydelsestidspunktet gældende regler. Det er ligeledes i en skrivelse til min klient af d. 19. januar 2012 gjort rede for, at ændringen skyldes ændringer i det generelle renteniveau og heraf følgende hensyn til kunder med nyere pensionsaftaler, jf. bilag ...

Det er min opfattelse, at Danica Pension i årene 2010 til 2012 er forpligtet til at indregne en garanteret rente på 4,5 % i forhold til forsikringssummerne på min klients livsforsikringsordninger. Min klient har ikke som påstået af Danica Pension modtaget en skrivelse af d. 23. januar 2009. Danica Pension har derfor uden varsel og uden min klients accept ensidigt og uberettiget ændret den indregnede rentesats på min klients individuelt tegnede livsforsikringsordninger. Danica Pension må baseret på almindelige aftaleretlige principper bære risikoen for, at min klient ikke er blevet informeret om og har haft mulighed for stillingtagen til de tilbage i 2009 foretagede ændringer i renteberegningsgrundlaget. Selvom Danica Pension i den ovenfor nævnte skrivelse af 1998 nævnte, at udbetaling fra livsforsikringsordningerne blev udskudt med 1 år ad gangen, har Danica Pension ikke henvendt sig til min klient med forespørgsel om, hvorvidt denne ønskede at udsætte eller få udbetalt udbetalingen af beløbene fra dennes livsforsikringsordninger. Ligeledes er min klient heller ikke i hele perioden blev varskoet om, at udsættelse af udbetalingen fra livsforsikringsordningerne kunne medføre et ændret renteberegningsgrundlag. Min klient har i forlængelse heraf oparbejdet en forventning om og indrettet sig i tillid til, at hans livsforsikringsordninger indtil endelig udbetaling ville være garanteret en grundlagsrente på 4,5 %.

Også i lyset af ovennævnte, synes det ikke rimeligt, om Danica Pension kan ændre grundlagsrenten for min klients livsforsikringsordninger begrundet i et synspunkt om et historisk lavt renteniveau og heraf følgende hensyntagen til kunder med nyere pensionsaftaler, hvilket Danica Pension argumenterer for i ovennævnte brev af d. 19. januar 2012. Det skal tillige bemærkes, at Finanstilsynet allerede tilbage i 1994 sænkede den beregningstekniske rente for nytegnede aftaler til 3 % og senere til 2 %, jf. Finanstilsynets bekendtgørelse nr. 963 af

12. december 1995 om grundlagsrente for livsforsikringsvirksomhed. Hermed var det allerede fra tilsynsmæssig side antydet, at det måtte opfattes som påregneligt, at det ville blive svært at opfylde rentegarantier på 4,5 %, og på trods heraf bekræftede Danica Pension som sagt i sin skrivelse af 1998, at der som grundlagsrente for min klients livsforsikringsordninger gjaldt en rente på 4,5 %. Dette argument tæller ligeledes efter min opfattelse for, at Danica Pension ikke ud fra synspunkter inspireret af den aftaleretlige forudsætningslære bør kunne fragå sig forpligtelsen til at indberegne en grundlagsrente på 4,5 % i beregningen min klients livsforsikringsordninger.

Jeg skal derfor, jf. ovenstående betragtninger, i det hele gøre gældende, at min klient har ret til at få indestående på police nr. ...5902, 5903 og 5907, jf. bilag ..., forrentet af Danica Pension således, at dette indestående genberegnes med den garanterede rentesats på 4,5 % i de perioder, hvor forrentningen er sket med en lavere rentesats."

Selskabet har i brev af 20/2 2013 til nævnet bl.a. anført:

"Af klagen fremgår, at [klageren] efter hans opfattelse har krav på en årlig minimumsforrentning på 4,5 %.

Danica Pensions afgørelse
Danica Pension fastholder, at grundlagsrenten på 4,5 procent ikke er en garanti for, at den pågældende del af [klagerens] opsparing forrentes med denne rente hvert år, men at der over hele ordningens løbetid samlet set er en forrentning svarende mindst til grundlagsrenten. Det fastholdes således, at der er knyttet en ydelsesgaranti til [klagerens] pensionsordning og ikke en rentegaranti, hvorfor han ikke har krav på en årlig minimums forrentning på 4,5 %.

Sagsforløb
Klagen angår [klagerens] forsikringer med følgende policenumre ...5902, ...5903 og ...5907.

Forsikringerne er oprettet i 1985 hos Statsanstalten for Livsforsikring, og i 1991 overgået til Danica Pension.

Ovenstående forsikringer havde alle udløbsdato d. 1. januar 1992, men udbetalingerne er blevet udskudt.

Indtil 2010 er [klagerens] udsættelser sket på de oprindelige beregningsgrundlag.

I 2008 ændrede Danica Pension betingelserne for udsættelse af udbetalingen. Undtagelsesvis tilbød vi [klageren], at udsættelsen fra 1. januar 2009 til 1. januar 2010 kunne ske på uændrede grundlag. Årsagen til, at Danica Pension gjorde denne undtagelse var, at [klageren] igennem mange år havde oplevet, at det var sådan udsættelsen var sket.

Danica Pension sendte d. 23. januar 2009 et brev til [klageren], hvor vi oplyste at yderligere udsættelser ville ske på de til enhver tid gældende vilkår, **bilag ...**
...
Efterfølgende har [klageren] fortsat udsat udbetalingerne af pensionsordningerne.

Danica Pensions vurdering:
Advokat ... har anført, at Danica Pension er forpligtiget til at yde en forrentning af de opsparede beløb på mindst 4,5 procent p.a.

Danica Pension skal heroverfor gøre gældende, at vi ikke i henhold til aftalegrundlaget er forpligtiget til at yde en sådan årlig minimumsforrentning.

[Klagerens] forsikringer er oprettet på et beregningsgrundlag, der som forudsætning for fastsættelse af ydelserne bl.a. indregner en gennemsnitlig forrentning af den opsparede reserve med 4,5 procent - den såkaldte grundlagsrente. Den angivne forrentning er således allerede indregnet i de ydelser som [klageren] er garanteret ved forsikringens udløb.

Forsikringerne er tegnet i henhold til forsikringsgrundlaget G82. G82 er kort beskrevet et matematisk beregningsgrundlag, som anvendes til at beregne sammenhængen mellem præmie og ydelse. Beregningen sker på baggrund af 3 grundelementer, nemlig risiko, rente og omkostninger i forsikringstiden.

At grundlagsrenten er garanteret indebærer derfor ikke nogen garanti om, hvorledes forsikringsydelserne tilvejebringes i løbet af forsikringstiden, eller hvorledes forsikringsdepotet forrentes i forsikringstiden. Det der garanteres er forsikringsydelsen.

Den rente der anvendes til forrentning af opsparingen (forsikringens depot) kaldes kontorenten. Kontorenten fastsættes for et år ad gangen. De enkelte års kontorente har ikke direkte betydning for garanterede ydelser. Såfremt depotet ikke er stort nok til at dække den aftalte ydelse på det aftalte udbetalingstidspunkt, tildeler Danica Pension yderligere midler til forsikringen. Dvs. kunderne modtager således til stadighed det, som de har krav på. Vi skal derfor fastholde, at det er en ydelsesgaranti, der er indeholdt i [klagerens] pensionsordning.

I den forbindelse henvises til Østre Landsrets dom afsagt d. 18. august 2006, **bilag ...** Sagen angik en forsikring, der ligesom [klagerens] pensionsordninger var baseret på G82. Forsikringstageren havde nedlagt påstand om, at hans forsikringsdepot hvert år skulle opskrives med 4, 5 henholdsvis 2,5 procent. Landsretten frifandt forsikringsselskabet med henvisning til, at G82 ikke i sig selv indebærer en rentegaranti på de løbende opsparinger, og at der heller ikke var givet garanti for en årlig minimumsforrentning i forsikringspolicerne. Disse var udstedt med garanti for forsikringsydelsernes størrelse, men ikke med garanti for hvorledes forsikringsselskabet tilvejebragte disse forsikringsydelser.

Fsva. advokat ...s henvisning til Danica Pensions skrivelse af d. 4. december 1992, **bilag ...,** bemærker jeg, at dette brev blev sendt til [klageren] i forbindelse med en ændring af pensionsbeskatningsloven.

Brevet vedrører afgrænsningen af, hvilke af [klagerens] pensionsordninger som kunne blive berørt af reglerne om rentetilvækst i pensionsbeskatningslovens § 53 A.

Brevet skal derfor læses og forstås i dets kontekst, idet brevet alene vedrører de lovregler som gjaldt for [klagerens] pensionsordninger. Brevet nævner ikke noget om, at der for de pensionsordninger som ikke er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A skulle gælde særlige regler for udsættelse. Formuleringen 'udsat indtil videre' vurderede Danica Pension var den mest hensigtsmæssige i forhold til den skattemæssige behandling af pensionsordningerne.

Ovenstående formulering giver ikke [klageren] en berettiget forventning om, at udsættelse fremover altid skal ske på det oprindelige grundlag.

Af Danica Pensions brev fra d. 14. januar 1998, **bilag ...,** fremgår endvidere, at udskydelsen sker for et år ad gangen.

Det gøres gældende, at Danica Pensions nedsættelse af grundlagsrenten til 1,5 procent er i fuld overensstemmelse med lovgivningen på området.

Ifølge kontributionsprincippet skal hver forsikring i hovedsagen have del i det overskud, som forsikringen selv har tilvejebragt.

Herudover er Danica Pension forpligtiget til at sørge for, at det tekniske grundlag der ligger til grund for beregningen af forsikringerne er betryggende og rimelige over for den enkelte forsikringstager og andre berettigede efter forsikringsaftalerne, jf. lov om finansiel virksomhed § 21, stk. 1.

I 2008 vurderede Danica Pension, at der ikke længere var økonomisk grundlag for at yde en grundlagsrente på 4,5 procent, hvorfor Danica Pension vurderede, at det ikke længere var økonomisk forsvarligt og dermed i strid med kontributionsprincippet, hvis Danica Pension fortsatte med at yde [klageren] en højere grundlagsrente end den aktuelle grundlagsrente, der angives i bekendtgørelse om grundlagsrente for livsforsikringsvirksomhed.

I øvrigt henvises til Danica Pensions brev fra d. 25. september 2012 til [klageren], **bilag ...**

Det faktum, at Danica Pension indtil 2010 har kunne indregne en grundlagsrente på 4,5 % i [klagerens] pensionsordninger, medfører ikke, at [klageren] har krav på, at samtlige fremtidige udsættelser skal ske på samme grundlag.

Det gøres gældende, at Danica Pension ved brev af d. 23. januar 2009, bilag ..., har oplyst [klageren], at udskydelsen af udbetalingen fra d. 1. januar 2009 til d. 1. januar 2010 er sidste gang udskydelsen kan ske på uændrede vilkår (dvs. med bevaring af de hidtidigt gældende beregningsgrundlag). Af brevet fremgår:

> *'Ved eventuel yderligere udskydelse af udbetalingerne vil udskydelsen ske efter de til enhver tid gældende regler, som i øjeblikket indebærer, at ydelsesgarantien nedsættes til 1,5 %.'*

Advokat ... anfører, at [klageren] ikke har modtaget Danica Pensions brev af d. 23. januar 2009. Ifølge vores it-systemer er brevet blevet afsendt, og advokat ... har ikke dokumenteret, at der skulle have været uregelmæssigheder hos Post Danmark i den pågældende periode.

Herudover skal det anføres, at den ændrede grundlagsrente endvidere fremgår af årsoversigten for 2010, **bilag ...,**

Af årsoversigten fra 2010, bilag ..., fremgår følgende:

> ***'Garanterede udbetalinger***
> *Når vi beregner de garanterede udbetalinger, indregner vi en rente svarende til 1,5 procent. Vi forudsætter, at fremtidige forhøjelser for præmie og bonus beregnes på basis af en rente svarende til 1,5 procent.*
>
> *De garanterede udbetalinger pr. den 01.03.2010 kan ændres på grund af aftalte reguleringer. Aftalte reguleringer kan for eksempel være indeksregulering, ændringer i forsikringsdækninger, opsparingssikring m.m. Det vil sige, at de garanterede udbetalinger også kan blive mindre.'*

6. 83.859

Det fremgår således af [klagerens] årsoversigt, at grundlagsrenten i 2010 er 1,5 procent. Uanset dette vælger [klageren] at udsætte udbetalingen i 2011 og i 2012.

Sammenfatning
Danica Pension skal fastholde, at [klageren] ikke har krav på en årlig forrentning på mindst 4,5 procent. Danica Pension fastholder, at der til pensionsordningen er knyttet en ydelsesgaranti og ikke en rentegaranti.
Til sidst skal Danica Pension fastholde, at Danica Pension har varslet [klageren] om, at yderligere udsættelser efter d. 1. januar 2010 ville ske på ændrede grundlag."

Nævnet har fået forelagt de bilag, som parterne har fremlagt, herunder selskabets brev af 14/1 1998, hvoraf fremgår, at udbetalingen er udskudt indtil videre, og at udskydelsen sker for et år ad gangen. I brevet bekræftes endvidere, at ordningerne fortsætter på uændrede vilkår.

Nævnet har desuden fået forelagt selskabets brev af 23/1 2009, hvoraf bl.a. fremgår:

"**Udskydelse af udbetalingen af dine pensioner**

Udbetalingen af dine pensioner er udskudt til den 1. januar 2010.
...
Udskydelsen er sket på uændrede vilkår - med bevarelse af de hidtidigt gældende beregningsgrundlag. Det vil sige, at størstedelen af forsikringsdækningerne er omfattet af en ydelsesgaranti på 4,5 procent. Ved eventuel yderligere udskydelse af udbetalingerne vil udskydelsen ske efter de til enhver tid gældende regler, som i øjeblikket indebærer, at ydelsesgarantien nedsættes til 1,5 procent."

Nævnet udtaler:
Nævnet må på baggrund af Østre Landsrets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2007, side 662 lægge til grund, at der til klagerens pensionsordning er knyttet en ydelsesgaranti, men ikke en rentegaranti.

Nævnet finder endvidere at måtte lægge til grund, at forsikringerne udløb i 1992, og at udbetalingen siden er udskudt for et år ad gangen, jf. selskabets brev af 14/1 1998.

Da klageren ikke har bevist særlige uregelmæssigheder i postforsendelsen i hans postdistrikt, må nævnet i overensstemmelse med retspraksis lægge til grund, at selskabets

brev af 23/1 2009 er kommet frem til ham. I brevet meddeler selskabet, at eventuel yderligere udskydelse af udbetalingen vil ske efter de til enhver tid gældende regler. Dette fremgår også af årsoversigten for 2010. Nævnet kan herefter ikke kritisere, at selskabet ved udskydelse af udbetalingen fra 2010 har forrentet klagerens pensionsordning på baggrund af det ændrede beregningsgrundlag.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels